

Laborista Esperantisto

15DE JAARGANG, No. 1, 8 JANUARI 1946
VERSCHIJNT ZO MOGELIJK MAANDELIJKS
VOOR LEDEN GRATIS. OPLAAG 4000 EX.

Alle correspondentie betreffende de redactie en de administratie van dit blad gelieve men te zenden aan het secretariaat van de Federatie van Arbeiders-Esperantisten:
Vier Heemskinderenstraat 53², Amsterdam-W.

ORGAAN VAN DE FEDERATIE VAN ARBEIDERS-ESPERANTISTEN
IN HET GEBIED VAN DE NEDERLANDSE TAAL

NOVA JARO

Rememorante la antaŭajn jarojn, kiam ni ĉe la jartransiĝo direktis niajn pensojn al la estonto, al la unua tago de jaro, en kiu ne plu furiozos la milito, en kiu ni libere povos interpremi la manojn kun ĝojo kaj espero en la koro, kun la scio, ke eblos al ni entrepreni la laborojn, kiuj necesas por sukcesigi taskon, favoran al nia idealo kaj al humanaj celoj, favoran al nia Esperanto-movado.

Kiam ni en premaj jaroj demandis nin, okaze de la jartransiĝo, kiom longe ankoraŭ daŭros antaŭ ol ni denove libere povos saluti la novan jaron, ni estis submetataj al multaj suferoj kaj zorgoj, la estonto ŝajnis tute nigra kaj senespera, ŝajnis, ke tiu prema tempo neniam finiĝos. Sed spite ĉion ne estis ŝanceliĝemo koncerne la firman konscion, ke iam venos la tago de nova jaro, en kiu ni libere povos spiri, en kiu ni ne bezonas timi ĉian senrajtecon nek vivi kiel senleĝuloj, en kiu ne necesas daŭra streĉa gardemo kontraŭ ĉiaj danĝeroj kaj minacoj, en kiu la lukto por la vivo ne plu estas tiel kruda, nek la timo antaŭ la estonto tiom prema. Tempo, en kiu ankaŭ ni, esperantistoj, povas atesti pri nia idealo, kiam la certo pri libero malfermas al ni la mondon, por kies progreso ni batalas per lingvo internacia, por ĉiuj homoj egala.

Trans limoj naturaj kaj politikaj, trans maroj kaj oceanoj vagas la misteraj fantomoj, la okuloj ne vidas ilin, sed la animoj sentas la influon.

Jen estas la tago, al kiuj multaj sopiris. La unua tago de nova jaro en libero, 1946! Nova tasko atendas nin. Rekonstruo kaj laboro vokas nin. Idealismo kaj batalemo por nia komuna afero stimulas nin, esperantistojn en la tuta mondo. Okaze de la nova jaro ni deziras prosperon al nia movado kaj fruktodonan jaron al la adeptaro de Esperanto, kaj sukcesojn en la laboroj al ĉiuj niaj anoj de nia organizo.

Federacia Estraro.

ZAMENHOF HERDACHT

Telkenjare op 15 December komen de esperantisten in de verschillende plaatsen in alle landen bijeen, om den auteur te herdenken van de wereldtaal, welke haar naam dankt aan het pseudoniem, waaronder in 1887 Zamenhof zijn schepping openbaar maakte. ESPERANTO. In dit enkele woord lag meer opgesloten dan alleen een naam. Het was de uiting van een idealisme, dat in jaren van scheppingsdrang, zonder onderbreking van zijn prille jeugd af, rijpte; dat in jaren van zoeken en studie, van voorbereiding en arbeid, afgewisseld door ogenblikken van twijfel en van bevrediging, van proberen en verwerpen, van onafgebroken opbouw van zijn eens aangevangen werk, vorm kreeg en uitgroeide tot een dynamisch geheel, vervuld van de geest, die hem tot deze taak dreef, vervuld van zijn idealisme, groots en stimulerend, en krachtig om een wereld te veroveren.

Onopgemerkt door deze wereld was het verschijnen van de eenvoudige brochure, het eerste leerboekje van het Esperanto, een met idealisme geladen electrische vonk. Zamenhof had het gevoed met zijn grote liefde voor de mensen. Dienstbaar te zijn aan dat grote geheel, wat men aanduidt met het woord mensdom, in al zijn geledingen door middel van de taal, ziedaar zijn streven.

Een idee, zo gigantisch, zo revolutionnerend en ingrijpend, dat men geneigd is aan de mogelijkheid daarvan te twijfelen.

Slechts een genie, een uitverkoren genie, zal deze taak kunnen vervullen. Een taak, waaraan vóór Zamenhof zich reeds meerderen gewijd hadden, waarmee ook anderen zich bezig hielden, en zich nog mee bezig houden.

De electrische vonk van 1887 heeft zijn werk gedaan. Hij ondervond op zijn weg tegenstand, wat echter alleen zijn kracht vermocht te sterken. Als een levenverwekkend organisme met zijn magisch vermogen, waarvan wij de herkomst niet kunnen bevatten, verbreidde hij zich, trok aan en stootte af, stootte af en trok aan, verwekte tegenstand en opwekking, doch vermenigvuldigde zich in steeds sterkere mate. Zijn eigenschappen zijn opbouwend, doch ook slopend.

Sloopt de taalmuren, klinkt het, en steeds forser wordt dit geluid. Sloopt de taalmuren, die het mensdom verdelen, apartiseren en isoleren; sloopt de taalmuren, die een obstakel vormen voor de toenadering der volkeren, sloopt de taalmuren, opdat op de ganse aarde de mensen elkander zullen kunnen verstaan, opdat wij niet langer als doofstommen en analphabeten tegenover elkander staan.

In Boulogne sur Mer kwamen 18 jaar nadien reeds de „adeptoj" te samen. Het onmogelijke was werkelijkheid geworden. In 18 jaar tijd had de nieuwe taal zich over de wereld verbreid. Een gebeurtenis, die zijn bevestiging vond in dit eerste internationale Esperantocongres, waar de taal deugdelijk bleek en te gebruiken, ongeacht tot welke nationaliteit de esperantist behoorde.

Welk een stimulerende kracht is er van dit congres uitgegaan. Een kracht, die opgewassen bleek tegen de strijd, welke ondanks alles voor een ideaal, als de invoering van het Esperanto toch is, volbracht moet worden. Een strijd om de sympathie te winnen, nodig voor de aanvaarding, een strijd bovenal om het geloof in ons ideaal te vestigen. Een taak, inderdaad, soms allesbehalve gemakkelijk, zo niet zeer moeilijk, maar een taak die ons bevrediging schenkt, ondanks dat elk geldelijk gewin ons daarbij vreemd is.

Juist dat is de kracht van onze beweging, en zó waren de mysterische krachten die de eerste Esperantisten leidden door een wereld van ongeloof, van spot en onwetendheid tot een zegevierende opmars!

Het leger der Esperantisten groeide gestadig en toen dit in 1914 de grenzen der landen hermetisch gesloten vond, toen de eerste grote wereldoorlog uitbrak, welke het mensdom splitste, toen de onderlinge haat tot haar hoogste punt werd opgevoerd, en elke humanistische gedachte verdrongen werd door het éne grote allesoverheersende geweld, dat men oorlog noemt, toen bleek de Esperantobeweging sterk genoeg om deze proef te doorstaan. De levensvatbaarheid van de beweging bleek echter duidelijk na de oorlog. Er kwam weer opbloei. En toen de tweede wereldoorlog uitbrak, vond deze een Esperanto-beweging groter en sterker dan ooit te voren!

Zo een beweging was een doorn in het oog van den machtswellusteling, die gedurende enige jaren er in slaagde bijna geheel Europa onder zijn ijzeren hak te drukken, en die in zijn waanwijsheid niet aarzelde te verklaren, dat het woord humanisme slechts door een slappeling verdedigd wordt; en die dan ook de Esperanto-beweging verbood en trachtte te vernietigen. Met ijzeren vuist greep hij in. De slag was raak! Eerst in Duitsland, en daarna . . . in een luttel aantal uren op een zeker tijdstip verdwenen dan hier, dan in een anderland de verenigingen, die zich vermeten „eine Ju-

ATENTU!

Tiuj, kiuj ŝatas ricevi la unuan numeron de la S.A.T.-organo post la milito, pagu la provizoran kotizon de ƒ 2.50 senprokraste. Pagu poŝtmandante al C. v. Essen, Floretstraat 10, Rotterdam-Z.

En januaro ni ekspedos la novan organon de S.A.T. al ĉiuj fidelaj membroj.

B. W.

Konkordo inter la Esperanto-Asocioj-Nederlandaj

Laŭ decido de nia lastokanzinta kongreso, la 6an kaj 7an de oktobro en Amsterdam, la estraro de nia Federacio invitis la tri aliajn Esperanto-organizoj en Nederlando por trovi bazon de kunlaboro en starigo de komitato.
En du kunvenoj la reprezentantoj de la organizoj priparolis kaj pridiskutis ĉi tiun gravan aranĝon.
Rezultis el tio la starigo de la „Nederlanda Centra Komitato Esperantista" (N.C.K.E.) kun la celo reprezenti la tutnederlandan esperanto-movadon.
En ĉi tiu komitato, partoprenas: F.L.E.; L.E.E.N.; N.K. kaj N.C.E.V.
En proksima kunveno okanzonta la 26an de januaro oni elektos ĝian estraron kaj fiksos la laborprogramon por la unua jaro.
Ankaŭ rilate al la ekzamena afero oni sukcesis trovi solvon kaj de ek la 1a de januaro funkcios en Nederlando unu Ekzamena Komitato, anstataŭ du.

*

PERDIĜINTAJ DIPLOMOJ.

Sukcesintoj en antaŭmilitaj ekzamenoj, kiuj pro militaj kaŭzoj perdis siajn esperanto-diplomojn de la Ĝenerala Nederlanda Esperanto-Ekzamena Komitato, povas peti skriban ateston kaj duplikaton de la poentlisto al f-ino H. M. Mulder, Zilvermeeuwstraat 29, Badhoevedorp.

(Vervolg van blz. 1)

densprache" te propageren. Weggevaagd van de aardbodem, geconfisqueerd de goederen, vergaderingen, zo ook bijeenkomsten van bestuursleden waren verboden.
Het was de pers niet toegestaan deze heldendaad van het „Herrenvolk" te vermelden. En toch, we weten het, ook deze geweldenaar *slaagde er niet in de magische krachten van ons idealisme te treffen, slaagde er niet in ons geestelijk bezit te vernietigen.*
En zij, die samenkwamen op 15 December om hun groten voorganger te herdenken, waren gesterkt in hun overtuiging en in hun weten, dat niets de vervulling van hun ideaal meer kon tegenhouden.
Zij verheugden zich, omdat zij weer openlijk bij elkaar konden komen, omdat zij weer vrij hun ideaal konden uitdragen, omdat zij de zekerheid en de wetenschap hebben, gedragen te worden door de grote idee, welke door alle eeuwen heen, en zo lang als er mensen zullen zijn om deze aarde te bewonen, als stimulerende factor van grote waarde is, n.l. de drang om de gemeenschap te dienen.
Zamenhof bracht dit in de vorm van Esperanto. Hij bracht de humanistische revolutie in de taal. Aan ons, Esperantisten, is de evolutie, en daarmede het geloof in de voltrekking van ons ideaal.
Deze Zamenhof-herdenking, nu na de tweede grote wereldoorlog, hield de belofte in van elken Esperantist om onverpoosd te bouwen in zijn geest.

ROTERDAMA S.A.T.-RONDO

Nia januara kunveno okazos ĉi foje en Zuidervolkshuis Brink, (tramlinio 3) la 13an de januaro. Komenco je la 10.30 precize. K-do A. v. d. Vegt parolos pri: Ni, esperantistoj, kaj la Indonezia problemo. Venu nepre!!!

REMEMORIGO KAJ INSTIGO

Iam vivis saĝa viro;
Zamenhof nomiĝis li;
Li suferis, ĉar la homoj
Vivis en malharmoni'.

Unu batis la alian;
La alia batis lin.
Ĉie ajn interkverelo;
Ĉiu partoprenis ĝin.

Tio trafis lian koron
Kaj tre malĝojigis lin.
Kiel tion moderigi;
Eble eĉ forigi ĝin?

Li cerbumis tage, nokte;
Eĉ la dormo restis for.
Lin ĉagrenis la tumulto;
Tuŝis lin eĉ en la kor'.

En la urbo de naskiĝo
Homoj interbatis sin;
Li jam baldaŭ konvinkiĝis,
Ke la lingvoj kaŭzas ĝin.

Poloj uzis nur la polan,
Sed la rusa registar'
Malpermesis ĝian uzon
Laŭ ordono de la car'.

Judoj uzis la hebrean;
La litovoj ridis ĝin;
Prusoj sciis la germanan;
Ĝin instruis la patrin'.

Kaj pro tiu diverseco
Bataladis la homar',
Incitita de friponoj,
Oficistoj de la car'.

Zamenhof eklaboradis,
Kaj kun amo kaj fervor'
Li sukcesis en rimedo.
Lingvaj baroj estu for!

Jen, aperis Esperanto;
Ĝin eklernu la homar'!
Por eviti miskomprenojn
Ĝin favoru registar'!

Kaj precipe laboristoj,
Malriĉuloj sur la ter',
Kaptu ambaŭmane solvon,
Kondukantan al la ver'!

Zamenhof ne estis preta;
Restis multe da labor'
Por traduki kaj verkadi,
Sed malmulte da honor'.

Li ne lasis sin timigi;
Li ne ĉesis en batal'.
Homoj interamikiĝu!
Estis lia ideal'.

Malrapide, sed konstante
Kreskis l' esperantistar'.
Ne sen skuoj, nek sen batoj
Pioniris la anar'.

Jen eksplodis la milito;
Sango, morto, ĉie ajn.
Iluzioj forbloviĝis;
Esperanto nur en ŝajn'.

Ĉar post kiam prudentiĝis
Batalantoj inter si,
Verdaj steloj releviĝis
Pli videblaj inter ni.

Zamenhof ĝin ne postvivis;
Lia suferanta kor'
Ĉesis bati pro la skuoj;
Kaj la vivo kuris for.

Sed genia verko restis
Por la beno de l' homar'.
Ĝi fariĝis posedajo
De la esperantistar'.

Ni daŭrigu la laboron,
Ĉar la Majstro estas for,
Propagande al afero
De la plej sentema kor'!

H. Kuyt.

Esperanto en de taalmoeilijkheden bij de Big Three

In „Vital Speeches of the Day", New York, 15 April, schrijft W. Solzbacher een pleidooi voor Esperanto, dat hij *de* oplossing voor alle taalmoeilijkheden op internationale conferenties noemt.
Als een voorbeeld van een dezer moeilijkheden schetst hij de ontmoetingen waar Roosevelt en Churchill besprekingen voerden met Stalin of Tsjang-Kaj-Sjek. Zij kunnen zich niet rechtstreeks met deze belangrijke figuren onderhouden, en behoeven de hulp van tolken, ondanks dat ze stuk voor stuk in zeker opzicht als talenkenners kunnen worden beschouwd.
Roosevelt en Churchill spreken allebei vloeiend Frans, en ook met andere talen zijn zij min of meer bekend.
Stalin spreekt minstens vier talen (in Rusland gesproken) vloeiend. Tsjang-Kaj-Sjek spreekt naast het Chinees ook de Japanse taal. De vier staatslieden kennen samen minstens 16 verschillende talen. Doch geen enkele hebben zij *gemeenschappelijk.*

Mondlingvo kaj mondgazeto

Iu sinjoro en Frislando deziras eldoni mondan gazeton. Li petas al la esperantistoj helpon kaj ne senkaŭze. Kvazaŭ oni ŝutas la abonontojn kaj la artikolojn el sia maniko, tiu sinjoro petas al la abonontoj mem verki artikolojn pri ĉiaj temoj. Tamen estus feliĉe, se oni verkus ilin, ĉar tiam ne necesus, ke la iniciatanto pleniĝu la gazeton per sia lingvaĵo. Se li faros tion, kiel li pretiĝis la alvokan cirkuleron, mi kompatos la legontojn. Sciu, ke ĉiuj eraroj, kiujn komencanto kapablas krei, troviĝas en ĉi peco da prozo. Ĉu li opinias, ke por gvidi mondan gazeton, jam sufiĉas, ke oni kun multaj gramatikaj eraroj metu la nederlandajn vortojn en esperantan tradukon? Ĉu per fuŝlingvo oni regalu la esperantistojn, nur por ke ili havu mondan gazeton? Kaj ĉu la sinjoro neniam aŭdis pri Sennaciulo? Ĉu ne estas pli bone subteni bonan sennacian gazeton de universala unuiĝo ol iun personan eldonon de iu, kiu ne havas komprenon pri la postuloj de vere monda gazeto?

J. VAN SCHEEPEN

ALVOKO.

Por informaj celoj ni petas niajn sekciojn al ni havigi la nomojn kaj adresojn de siaj anoj-junuloj inter la aĝoj de 17 ĝis 25 jaroj.
Se eble, ni ŝatas konsideri la starigon de junula fako en nia organizo, kies celo estas konservi la kontakton inter tiuj junuloj per aparta rubriko en L.E. kaj projekti renkontiĝojn, organizi ekskursojn, k.t.p., kaj se eble interkontakti kun eksterlandaj samspecaj grupoj.

Federacia Estraro.

ALVOKO AL POŜTISTOJ, TELEKOMUNIKISTOJ KAJ FERVOJISTOJ.

Dum grava kunveno, kiu okazis en Paris, la Poŝtistoj kaj Filatelistoj. Telekomunikistoj kaj Radiistoj, Fervojistoj kaj Transportistoj Esperantistaj decidis sin unuigi en la Ligo ILEPTT, kaj reeldonigi la internacian revuon *La Interligilo.* Ili alvokas la gekolegojn, savitajn el la katastrofo, konigi sian adreson al s-ro Arger, Poŝtoficisto, 46 Rue Lamartine, Paris IXe. Nur per simpla poŝtkarto. Ili ne bedaŭros!

LA ORGANO DE U.E.A. REAPERIS.

Ni ricevis la 493an numeron de „Esperanto", la organo de U.E.A. (januaro-februaro 1946). La antaŭa numero (492) aperis en aprilo-junio 1942. Redaktoro estas Hans Jakob, Palais Wilson, Genève, Svislando.
Ĝi enhavas intersan raporton pri U.E.A. dum la tutmonda milito 1939-1943.

EEN TAAK VOOR ONZE LEDEN

De arbeider-esperantist, die zich bewust is van de waarde, welke onze taal voor hem en zijn makkers kan hebben, streeft er naar het Esperanto in de kringen, waarin hij verkeert, te verbreiden. Wie als Esperantist tevens lid is van een politieke partij moet elke gelegenheid, welke zich daar voordoet, aangrijpen om het nut van het Esperanto in het licht te stellen, en wie als esperantist lid is van een vakbond dient daarin de propaganda voor onze taal te voeren.
Tot het laatste wil ik mij in dit artikel bepalen, hoewel de ideeën, welke hier zullen worden omschreven, mogelijk ook buiten het terrein van de vakbond haar toepassing vinden.
De taak van den arbeider-esperantist in de vakbeweging is, zijn collega's voor onze taal te winnen en tevens de kennis, welke hij door middel van het Esperanto kan verkrijgen, aan zijn collega's mede te delen. Het stellen van deze taak is, zoals wel vanzelf spreekt, eenvoudiger dan het aangeven van de manier, waarop zij zo goed mogelijk kan worden uitgevoerd.
De juiste wijze van werken, welke leden van andere vakbonden tot navolging moge strekken, wordt mijns inziens thans in practijk gebracht door de Club van Grafische Esperantisten, die onmiddellijk na de bevrijding is opgericht. Zoals de naam reeds aanduidt, bestaat de club uit esperantisten, die in het grafische bedrijf werkzaam zijn. Zij wendt zich naar buiten tot de werknemers in het grafische bedrijf, waartoe allen, die in grafische ondernemingen hun brood verdienen, behoren, onverschillig de plaats, welke zij in het arbeidsproces van de onderneming innemen. Hiermede heeft de club het standpunt van de vakbond, die zich tot bedrijfsorganisatie ontwikkelt, onderschreven.
Hoe wendt de club zich nu tot de vakgenoten? Laat ik beginnen met te zeggen hoe het werk niet wordt aangepakt. Uitgaande van de vroegere ideeën daaromtrent zou moeten worden begonnen met het organiseren van cursussen voor de belangstellende collega's. Dit rekent de club echter niet tot haar taak, zij laat dit werk over aan de landelijke Esperanto-verenigingen, welke in het bijzonder er op ingericht zijn het Esperanto te onderwijzen. Wat de club wel doet is het wekken van belangstelling voor het Esperanto, en wie van de vakgenoten blijk geeft te zijn gegrepen door onze idealen, wordt verwezen naar de cursussen van de Federatie of, indien hij per sé anders wil, naar de cursussen van L.E.E.N. of van de katholieke of christelijke Esperanto-vereniging. Deze organisaties beschikken over de middelen om een cursus vlot te doen verlopen, zij zijn er speciaal op ingesteld. De club neemt het standpunt in, dat het absoluut niet noodzakelijk is de taal in de kring van zijn vakgenoten te leren en dat het onderwijzen van het Esperanto aan de genoemde verenigingen moet worden overgelaten. Daardoor kan de club haar volle aandacht besteden aan andere zaken, waarvan ik de voornaamste al heb aangegeven: Belangstelling wekken en vergaarde kennis mededelen.
Het vergaren van kennis geschiedt door het voeren van correspondentie met buitenlandse arbeiders, die eveneens in het grafische bedrijf werkzaam zijn. De onderwerpen van de correspondentie dienen beperkt te blijven tot zaken, waarvan mag worden aangenomen, dat zij de belangstelling hebben van schier alle vakgenoten, hetzij wel of geen esperantisten. Een dergelijke beperking laat nog genoeg ruimte over voor een interessante correspondentie. In de eerste plaats kunnen gedachten worden uitgewisseld omtrent speciale vakaangelegenheden, bijv. omtrent de werkmethoden in de verschillende ondernemingen. In de tweede plaats kunnen onderwerpen worden aangesneden als sociale toestanden van de vakgenoten, de bepalingen in de collectieve arbeidsovereenkomsten van de verschillende landen, de koopkracht van het verdiende loon, enz.
De leden van de club corresponderen persoonlijk, doch de kennis, welke zij aldus verkrijgen, mogen zij niet voor zichzelf houden; zij dienen hun gegevens aan het bestuur van de club op te zenden. Deze gegevens worden vervolgens op hun waarde getest en geordend, waarna het bestuur van de club tot vertaling en publicatie ervan overgaat. Een publicatie, indien mogelijk in het orgaan van de bond, waardoor een belangrijk aantal grafische werknemers ervan kan profiteren, indien niet mogelijk op andere wijze, maar in ieder geval zó, dat het onder de ogen komt van de vakgenoten.
De bondsleden zullen gaarne kennis nemen van deze gegevens, welke hun een indruk geven hoe hun buitenlandse collega werkt, hoe de kwaliteit van het door hem vervaardigde product is, hoe de sociale toestanden zijn op de werkplaats, enz.
De lezers zullen aan het begin of aan het slot van het gepubliceerde een regel vinden, vermeldende, dat de wetenswaardigheden dank zij het Esperanto werden verkregen en zij zullen belang gaan stellen in de taal, waarvan zij voorheen het nut niet inzagen of niet wilden inzien.
Schrijver dezes is zich er van bewust, dat het werken van een dergelijke club hier ideaal is voorgesteld en dat er tal van „maren" kunnen worden ingebracht. Doch als idealisten dienen wij te streven naar bereiking van het ideaal.
Bovenstaande gedachten worden ook gaarne in overweging gegeven aan de commissie, benoemd in het laatst gehouden congres van de Federatie, welke belast is met het onderzoeken van de verschillende vormen van organisatie. Een van de voorstellen, welke de commissie nader onder het oog moet zien is toch: **La Federacio malpermesu la fakajn sekciojn.**
De Federatie moet echter niet aan het bestaan van deze afdelingen een einde maken, zij moet ze trachten om te bouwen tot clubs als boven omschreven, met een speciale taak op een eigen terrein. Indien zij hierin slaagt, zal dit de Esperanto-beweging in het algemeen en de Federatie zelf in het bijzonder ten goede komen.

H. Sch.

A'dama S.A.T.-rondo

Dimanĉe la 18an de novembro, okazis kunveno por la A'dama S.A.T. anaro.
Ĉeestis proksimume 50 gek-doj, inter kiuj 3 el la Zaandama regiono kaj 2 el Halfweg.
Ĉar k-do Degenkamp estis malhelpata plenumi sian parolvicon, k-do Wels, kiu hazarde estis en A'damo, anstataŭis lin. El lia parolado estiĝis vigla diskuto. Bedaŭrinde nur estis, ke la mateno ne daŭras sufiĉe longe. Tial la ĉeestantoj decidis, ke ĉiumonate okazu S.A.T. kunveno.
Laŭ propono, akceptita en la antaŭa kunveno, la rondo starigos kurson por gvidantoj.
La gek-doj, dezirantaj montri al eksterlandanoj la vidindajojn de A'damo, ne sciantaj kiel gvidi, anoncu sin. K-do Naerebout pretas instrui tiu arton.
La proksima S.A.T.-kunveno okazos la 27an de januaro. Jam rezervu tiun matenon!
Sekciaj perantoj, sciu vian devon!
Varbu anojn por nia mondorganizo!

La urba perantino H.O.B.

LA ORGANO DE S.A.T. ESTAS APERONTA

En januaro 1946 aperos la unua postmilita numero de la organo de S.A.T. Redaktoro estas Bas Wels, 1e Wandeloorddwarsstraat 33, Rotterdam-N.

Korespondanonco

De „N.V. Machinefabriek en Reparatiebedrijf J. H. Keller", Schaardijk 81, Kralingsche Veer, Postbus 9, mi ricevis peton serĉi por sinjoro M. Marshall,c.o. Boewie, 206, Morrison Street, Edinburgh (Scotland), korespodanton, plej volonte ŝipmaŝiniston, por korespondi esperantlingve.

A. de Jong.

ĈU VIKTIMOJ AŬ SPIONOJ?

Responde al ĉi supre menciita demando de k-do D. K. en la 5-a numero de L.E. (oktobro 1945), mi konigas mian opinion, ke li ne havas ĝustan ideon pri la naciisma reĝimo! Alie li scius, ke en Germanio oni eĉ ne rajtis „heziti antaŭ la obeo". Rifuzo signifis malliberigadon kaj sendon al koncentrejo."
Mi konis iun en Vieno en 1943, junan aŭstrianinon, kies patro dum jaroj ĝemis en malliberejo pro tio ĉar li estante oficiro rifuzis militservi. Li estis kondamnita je morto. Tamen la filino lerninta la dancarton antaŭ la milito, akceptis dungon en la organizo „Fortiĝo per ĝojo" (K.D.F.).
Kun balettrupo ŝi estis sendita al la rusa fronto por danci. Komprenebla estis kontraŭ ŝia volo. Tamen ŝi ne „hezitis" ĉar ŝi volis vivi. Mi konas cent aliajn, kiuj estis fakte en la sama situacio.
Ĉu vi eble kredas, ke nia k-do Bartelmes post 12-jara restado en Parizo, kie li senĉese batalis kontraŭ la naciismo, eniris la germanan armeon kun multe da ĝojo?
Sendube mi ne eraras asertante, ke kiam la naciismaj armeoj ekmarŝis en Nederlandon, ili tie trovis Undine kaj Otto, kiuj dank' al ruzo kaj trompaj rakontoj sukcesis eviti la suspektojn de la gestapo, kaj reveturis al Germanio. Tie ili denove devis labori por vivi. Sekve dungiĝis kaj ludis kaj kantis por la frontsoldatoj; ne ĉar ili estas spionoj, sed aktoroj, kaj ĉar oni ne respondas „NE" al la germanaj estroj, kiam oni ŝatas la vivon...
Povas esti, ke mi tamen malpravas, sed mi konsilas al D.K. antaŭ ol publike insulti, serioze esplori kaj kolekti pruvajn informojn.

Parizo, 15 okt. 1945. PETRO

S.A.T.-rondo en la Zaanregiono

Post sukcesplena Zamenhofa mateno, la 16an de decembro en Zaandamo la ĉeestintaj S.A.T.-anoj kaj geinteresigantoj kunvenis por refondi la S.A.T.-rondon en la Zaanregiono. Kvankam tiu ĉi kunveno antaŭe ne estis anoncita, la nombro de re- kaj novaliĝintoj estis kontentiga, ĝi nun jam estas 21. La 27an de januaro 1946a ni aranĝos S.A.T.-kunvenon ĉe Kleyko, Westzijde apud Ambachtschool en Zaandamo, matene je la deka.
Ĉiu estos bonvena.

Subtenu S.A.T. *Aliĝu al S.A.T.*

La peranto por la Zaanregiono:
J. Groeneschey, Tulpstraat 33, Koog a.d. Zaan.

PROTESTO.

Ni ricevis proteston de s-ro Krijt kontraŭ akuzo de nia sekcio A'dam 2a, aperinta en la antaŭa numero de L.E. La korespondado pri ĉi tiu afero ankoraŭ daŭras. La rezultato aperos senecese en nia organo. Red.

Tipoj kaj aspektoj de Brazilo

Originaloj el la „Brazila Revuo de Geografio". Speciala presado memoriga de la deka Brazila kongreso de Esperanto, okazinta en Rio de Janeiro, de la 14a ĝis la 22a de aprilo 1945. Eldonita de la „Brazila Instituto de Geografio kaj Statisko", Formato 27 x 19. Ĝi enhavas 152 paĝojn kaj 36 ilustrajojn. Presejo de la Instituto.
Ĉiu, kiu dezirus ricevi ĝin, bonvolu skribi al Rio de Janeiro, Brazilo, aldonante al sia peto tri respondkuponojn por la poŝto.
(Ĉi supran anoncon ni transprenis el la organo O Brasil Esperantistaj, kaj volonte rekomendas ĝin al la atento de niaj legantoj. Red.)

Radio Esperanto uitzendingen

Regelmatig vinden de volgende Esperanto-uitzendingen plaats:

Maandag:

22.20 tot 22.30, Praag I, 1571 en 269.5 meter, nieuwsberichten in Esperanto.
23.00 tot 23.15, Praag I, 1571 en 31.41 meter, nieuwsberichten in Esperanto.
23.00 tot ?? Lyon. (Golflengte niet aangegeven). Cursus.
23.00 tot 23.15, Warschau, 49.06 meter. Nieuwberichten.

Dinsdag:

22.20 tot 22.30, Moravska Ostrava, 325.4 meter. Nieuwsberichten.
23.00 tot 23.15, Praag I, 1571 en 31.41 meter. Nieuwsberichten.

Woensdag:

18.00??, Sofia, 352 meter. Lezing.
23.00 tot 23.15, Praag I, 1571 en 31.41 meter. Nieuwsberichten.

Donderdag:

22.20 tot 22.30, Praag I, 1571 en 269.5 meter. Nieuwsberichten.
23.00 tot 23.15, Praag I, 1571 en 31.41 meter. Nieuwsberichten.

Vrijdag:

15.45 tot ?, WRJN Racine, Amerika. Lezing, muziek en cursus. (Golflengte niet aangegeven.)
21.30 tot 21.45, B.N.R.O. Kortrijk 202.3 meter. Lezing.
23.00 tot 2315, Praag I, 1571 en 31.41 meter Nieuwsberichten.

Zaterdag:

19.30 tot 19.45, 3 S.R. Australië 238 meter. (2e Zaterdag van elke maand) Nieuwsberichten.
20.00 tot 20.45, PRA 2, Brazilië (golflengte niet aangegeven)
Lezing over Esperanto, verzorgd door het Ministerie van Onderwijs en Gezondheid.
23.00 tot 23.15, Praag I, 1571 en 31.41 meter. Nieuwsberichten.
Tijdberekening M.E.T. Volgens „E.I.".

RADIO.

Oni planas starigon de intereŭropa radiostaciaro. La projekto antaŭvidas reton de 38 stacioj dismetitaj tra tuta Eŭropo, kaj disponantaj pri 11 ondolongoj. La longaj ondoj restu rezervitaj ekskluzive por tiu eŭropa servo. Por solvi la lingvajn problemojn oni provos fari dissendon en diversaj lingvoj. Oni ankaŭ studas la eblon uzi Basic Englisch aŭ artefaritan lingvon.
Ni, esperantistoj, skribu esperantlingve al: President of International Radio Maritime Committee, British Broadcasting Corporation, London, kaj ni pledu por Esperanto.

S.D.A.P.-anoj atentu!

En la proponaro de la S.D.A.P. troviĝas propono favora al Esperanto.
No. 143, proponita de sekcio Utrecht tekstas:
La kongreso opiniante, ke Esperanto favore efikas al la internaciaj interilatoj inter la popoloj, kaj sekve plifortigas la pacideon; ke Esperanto estas bezonata lingvo en la internaciaj interrilatoj de la socialistoj por racie kaj tutmonde batali por la socialismo; ke ĉiu socialisto kaj pacamanto tial laŭpove devas subteni la propagandon por Esperanto;
petas al la parti-estraro kiel eble plej multe subteni la instruon de Esperanto per klopodoj por favori i.a. al la akcepto de Esperanto fakultative en la elementaj lernejoj.

La kongreso okazos la 5-, 6- kaj 7an de febr., en Amsterdam. Niaj anoj, S.D.A.P.-anoj atentu ĉi tiun proponon kaj klopodu akiri favoran akcepton en la kongreso.

Ĉu funebro en la familio Zamenhof?

Post la ĝojigaj informoj, kiuj aperis en L.E., no. 5 de oktobro, pri la anoj de la familio Zamenhof postvivantaj la militon, ni nun devas informi niajn legantojn pri doloriga informo aperinta en *„Svenska Esperanto-Tidningen"* de decembro, pri la morto de Lidja Z. La informo tekstas jene:
En letero de s-ro Arszemuk, Polujo, al s-ro E. Malmgren li skribis i.a.:
„En la lastaj tagoj antaŭ la murigado kaj fermo de la hebrea kvartalo, mi venis al f-ino Zamenhof, kaj mi proponis al ŝi kaŝi sin ĉe mia pola familio. Sed tiu nobla virino rifuzis mian proponon savi sin, dirante, ke mi kun mia familo povus perdi niajn vivojn, ĉar kiu kaŝas hebreon, tiu pereas mem kune kun trovita hebreo. F-ino Zamenhof estis bruligita en la mortigejo por hebreoj en Treblinka, loko inter Varsovio kaj Bialystok."
En *„Esperanto Internacia"*, no. 9a, estas mencio pri informo aperinta en la „Bulteno de Pola Esperantista Societo" pri la sorto de la familio Zamenhof, kies teksto estas jena:
Tuj post la eniro de la germanoj, la gestapo elserĉis la familion de nia mastro, jam en nova loĝejo, ĉar ilia domo en Krolewska strato enstis ruinigita. La filo de la Majstro, D-ro Adamo, estis arestita kaj de tiam ĝis nun estas nenia signo pri lia vivo. Kune kun li oni arestis lian edzinon, s-inon Wanda kaj la filinojn de la Majstro, Sofia kaj Lidja, sed post kelkmonata karcerigo ili liberiĝis. En 1940 la germanoj aranĝis en Varsovia t.n. „ghetto" kien transloĝiĝis ankaŭ la familio de nia Majstro. En 1943, kiam la germanoj komencis gasveneni la loĝantaron de Polujo, f-ino Sofia estis elveturigita el la „ghetto" kaj mortigita. Post iom da tempo germanoj traserĉis kaj kolektis malsane aspektantajn hebreojn, kiujn ili veturigis el la „ghetto", laŭdire por saniĝi ilin. Sed anstataŭ tio, ĉiuj estis dispafitaj proksime de la „ghetto". Inter ili estis f-ino Lidja Zamenhof.
El la tuta familio de nia Majstro vivas nun nur s-ino Wanda (en Varsovio) kaj ŝia filo Ludoviko, studento en Lublin. En la nomo de la Esperantistaro ni sendas al ili niajn plej sincerajn doloresprimojn.
Al tio la redakcio de E. I. aldonas:
Lastmomente: ni jus ricevis informon de s-ino Wanda Zamenhof, ke ŝi ankoraŭ havas esperon, ke D-ro Adam kaj f-inoj Lidja kaj Sofia ankoraŭ vivas.

† FUNEBRA KOLONO †

Al la jam aperintaj listoj de la funebra kolono ni bedaŭrinde devas aldoni la nomon de

K-do JACOB KLOMPIEN

fidela kaj aktiva ano de sekcio Amsterdam 1a.
Ni ricevis la informon, ke li la 2an de decembro 1944 mortis en la koncentrejo Mauthausen en Germanio.

GRAFIKAJ ESPERANTISTOJ

Post la unuaj anoncoj en L.E. kaj Grafisch Weekblad anoncis sin pluraj gekolegoj en Nederlando.
La iniciatintoj aranĝis kunvenon, kie oni decidis utiligi kaj propagandi Esperanton inter niaj samprofesianoj en formo de klubo. Por komenci la kotizo estas 25 cdj en monato.
Ĉiu gelaboristo el la grafika kaj rilataj metioj, kiu estas membro de agnoskita sindikato, povas aliĝi.
Ni jam havas kontakton kun samprofesianoj ekster Nederlando kaj kio povos esti pli interesa ol trakti laborkondiĉojn kaj teknikajn aferojn kun alilandaj kolegoj?

F. B. E. TEN HAGEN, sekr.
Nepveustraat 33 II, Amsterdam-W

KONSTRUŜTONOJ

Dum la lastaj jaroj ni devis batali por nia ekzisto kvazaŭ neraciaj bestoj. Per kadukaj bicikloj aŭ piedirante per eluzitaj ŝuoj ni vagis sur la kampo kaj petis, petegis la kampistojn vendi al ni legomojn aŭ terpomojn. Kaj ofte ni venis hejmen en la urbo kun laca korpo, sed sen la tiom bezonataj nutrajoj. La alian tagon ni denove provis nian feliĉon kaj ree enmigris la kampon, denove klopodis akiri per mono aŭ per vestoj aŭ per objektoj la nemankipovajn varojn, kiuj povos satiĝi niajn malplenajn stomakojn.
Vespere kiam regis mallumo, aŭ nokte kiam estis tute malpermesite veni sur straten ni forlasis niajn hejmojn kun segilo kaj ŝnuroj en la manoj, ĉar krom malsaton ni suferis malvarmon. Singarde ni esploris ĉu la ĉirkaŭaĵo estas senhoma, kaj rimarkinte ke ĉio estas sendanĝera, ni iris al nia arbo jam elektita de ni dum la tago. Post kelkhora segado ni estis konkerintaj nian arbon, se almenaŭ policisto aŭ soldato ne estis ĝeninta nin.
Tiel ni vivis dum longa tempo, sed ni sukcesis savi nin de la morto.
En tiaj cirkonstancoj oni ne povas enprofundiĝi en spiritajn aferojn, eĉ konscia laborista esperantisto, vivanta tiel, ne dediĉas sin al studado kaj uzado de sia lingvo.
Sed nun niaj korpoj ne plu malsatas, kvankam ni havas ankoraŭ multajn aliajn zorgojn. Kaj kiam silentas la stomako, ekparolas la spirito: ankaŭ ĝi bezonas nutron.
Por kontentiĝi la malsaton, la spirito de laborista esperantisto disponas pri bonega nutro. Denove aperas „La Progresanto", la konata studgazeto de nia Federacio. Abonu ĉi tiun organon kaj vi ĝuos multajn agrablajn horojn. Vi spertiĝos en nia lingvo kaj pli perfekte povos ĝin uzi por la interesoj de viaj samklasanoj. *H. Sch.*

UZADO DE KELKAJ KORPOPARTOJ.

En mia kurso mi petis unu el miaj kursanoj noti kaj lerni 40 nomojn de korpopartoj, kaj poste fari per ili kompletajn frazojn. Anstataŭ tio, li faris mallongan verkajon, el kiu mi forigis kelkajn nekorektaĵojn, sed kiu estas cetere sufiĉe bona. La originala maniero, laŭ kiu li plenumis sian taskon, donis al mi la ideon prezenti lian verkajon al „L.E.". Eble aliaj kursgvidantoj povas profiti per ĝi. Jen ĝi estas:
Multfoje, kiam ni estis ankoraŭ junaj, ni piediris tra la ĉirkaŭaĵoj de Amsterdamo. Somere kaj ankaŭ vintre. Pro tio ni devis uzi diversajn partojn de nia korpo. Unue niajn okulojn, ĉar estas multaj objektoj vidindaj en niaj nordhollandaj polderoj. Per mia fingro mi montris al mia edzino la flugantajn alaŭdojn kaj aliajn birdojn, altsupre en la aero, daŭre fajfantajn. Niaj nazoj ankaŭ flaris ĉiam ion alian, la fojnon sur la kampoj, aŭ la florojn aŭ sterkamasojn de farmbienetoj, kiujn ni preterpasis. Ni ĉiam iris nudkape, pro tio la vento povis ludi tra niaj haroj. Niaj vangoj, brakoj kaj la tuta haŭto ruĝiĝis pro la suno. Sur mia dorso estis la dorsosako, en kiu troviĝis la manĝajoj, ĉar ni restis la tutan tagon ekstere en la libera naturo. Kelkfoje ni sidis ĉe la flanko de vojeto aŭ foseto en la herbo sur nia postajo. Komprenebele ne en la vintro. En la vintro, kiam la akvo estis kovrita per glacio, kaj kiam oni povis glitveturi, ni faris glitveturadon. Tiam niaj kruroj en la vespero doloregis, precipe la unuajn tagojn. Tio estas bona sporto por ĉiu parto de la korpo. La sango fluas rapide tra la vejnoj, niaj pulmoj pleniĝas per freŝa aero, kaj kiam ni vespere iris hejmen, ni estis lacaj kaj niaj stomakoj grumblis pro la malsato. Kaj kiam la manĝajo estis preparita, ĝi bongustis al ni kaj ni volonte volis dormi. J. W. Minke.

Uit de Districten

DISTRICT AMSTERDAM

Secr.: G. Brugman, Orteliusstr. 231 hs (W)

DEBUTO DE LA „VERDA KABARETO"

Ĉar ĝi ne pli frue povis pretiĝi sian programon, la „Verda Kabareto" unuafoje prezentos sin al la orient-kvartalaj ĝekamaradoj en salono „Marcanti", Veelaan 12—14. La kunveno okazos la 26an de januaro, vespere je la 8a.

Enirbiletojn po 40 cendoj oni mendu pere de la sekciaj sekretarioj al la sekretario de la distrikto, antaŭ la 19a de januaro.

Sekr.

DISTRICT GELDERLAND

Secr.: Amsterdamscheweg 30, Arnhem

La kotizo por ĝeneralaj-anoj estas f 3.60 jare *inkluzive* la distrikta kotizo. Pro miskompreno mi petis en la antaŭa L.E. krom-kotizon por la distrikto. Kiu ankoraŭ ne pagis, faru tion rekte al la federacia kasisto: k-do J. Pouli, Elegaststraat 19 hs, Amsterdam-W.

Sekr.

DISTRICT VLAANDEREN

Secr.: Cockerillkaai 21, Antwerpen

Fine la distrikto por Flandrio ankaŭ reprenis sian aktivecon. Prezentiĝis gravaj malfacilaĵoj. Interalie la kontakto inter komitatanoj kaj membroj tute rompiĝis. Multe da adresŝanĝoj pro la bombardo per la flugantaj bomboj. Eĉ le sekretariejo estas detruita. La sekretario mem grave estis vundita. Feliĉe la havaĵo plej parte estas savita.

Sed forgesitaj estas la teruraj momentoj. La komitatanoj retrovis unu la alian kaj tuj interkontaktis. Antaŭ ol renoviĝi la interliĝon kun la diversaj sekcioj ili volis restariĝi la lokan movadon. Regule kunvenoj jam okazas, kaj montriĝas ĝojiga konstato. Antaŭ la milito la Antverpenaj laboristoj esperantistaj estis dividitaj. Ekzistis ja du tendencaj grupoj nun ne nur interkonsente kunlabogrupoj. Nun tiu situacio ŝanĝiĝis. Ambaŭ grupoj nun ne nur interkonsente kunlaboras, sed ili ambaŭ aliĝas al nia Federacio. Tiu fenomeno komence forigos ĉiun kontraŭlaboron kaj donos duoble pli grandan laborkampon. Ne estante profetoj, ni tamen rajtas diri ke la rezultatoj baldaŭ estos videblaj.

Nun pli grandskala laborado estas pristudata. Kiel unua paŝo tiudirecten ni organizas tutflandran kunvenon. Estas nepre necese ĉar intervidiĝo komplete ĉesis dum proksimume kvin jaroj.

Ciuj sekcioj en Flandrio estas urĝe petataj sendi deliĝiton al tiu renkonto. Jena sciiĝo en L.E. devas esti konsiderata kiel i n v i t o n. La kunsido okazos en Bondsgebouw, 49 Ommegankstraat, Antwerpen, dimanĉon la 20an de januaro 1946a.

Estas kompreneble superflua insisti ke nova komuna agado estas necesa. Verŝajne ni devas adopti novajn metodojn. Sugestoj tiurilate estas atendataj.

La tagordo: stariĝi definitivan distrikton. Elekto estraro. Laborplano. Raportoj. Eventualaj proponoj.

Ni firme esperas, ke ĉiu sekcio estos oficiale reprezentata (kostoj de la deliĝito estos repagataj) kaj ke multaj membroj ankaŭ profitos tiun okazon por renoviĝi la konatiĝon.

La provizora estraro estas: prezidanto, Willekens, Holland 31, Antwerpen; sekr.: Mortiers, Cockerillkaai 21, Antwerpen; kasisto, Bovoj, Minderbroedersrui 64, Antwerpen.

DISTRICT ZUID-HOLLAND

Secr.: Frankendaal 135, Rotterdam

La 25an de novembro, sekcio Hago aranĝis tuttagan ekskurson kaj invitis la S.H.D.-on al partopreno.

Relative multaj el nia regiono partoprenis kaj estis je la 9a kaj duona horo ĉe la stacidomo en Hago.

De Haganoj akompanate, ni iris al Sheveninga-vojo 44, tie loĝas Haga kamarado, kiu disponis sian hejmegon por kunveni. Kantoj kaj muziko agrabligis la kolektiĝhoron kaj poste nia grupo promenis laŭlonge de la marbordo.

Tiuj, kiuj antaŭ longe vizitis la marbordon, preskaŭ ne plu rekonis ĝin.

Laŭlonge de la bordo ni vidis la trunkojn de la arboj, kiuj iam estis la gloro de la Sheveninga arbaro.

La interne detruitaj konstruaĵoj atestas la senviviĝon de la iama plenviva banurbo.

Ni konsciiĝis, ke certe longe daŭros antaŭ ol ni povos ree ĝui la restadon ĉe la marbordo de Sheveningo.

Je la la horo ni ree estis en la domo de k-do Brooshoofd, por komune manĝi kaj.... trinki kafon.

La kunesto dum manĝado ĉiam estas tre agrabla momento ĉe tiaj aranĝoj, kaj per kantado, muziko kaj paroladetoj, la tempo forflugis.

La tago finiĝis per vizito al la Mesdagmuzeo, kiu vizito per si mem jam estas inda por aranĝi tagan ekskurson.

Mi postulus tro da loko en nia gazeto, se mi raportus ankaŭ pri tiu muzeo iom detale.

Mi esperas, ke la Haganoj en printempo refoje aranĝos ion tian kaj mi jam nun instigas tiujn, kiuj ne partoprenis la nunan, tiam certe esti kun ni.

De ĉi tiu loko mi volas ankoraŭ foje danki ĉiujn, kiuj iel agrabligis la ekskurson.

Ankaŭ dank al la estraro de sekcio Hago pro la invito, kaj espereble ĝis baldaŭa revido.

P.S. Sekciaj kasistoj en nia distrikto, pagu baldaŭ vian kotizon al nia kasisto, por ke ni povu labori.

Nome de la kasisto: J. v. Bezouwen, Mijnsherenlaan 110, Rotterdam.

Sekr.

Bestuursmededelingen

Congresvoorstellen.

Men houde er rekening mede, dat de congresvoorstellen uiterlijk 15 Februari a.s. in ons bezit moeten zijn, de amendementen uiterlijk 15 Maart.

Het jaarverslag.

Het jaarverslag van de Federatie verschijnt in het Februari-nummer van L.E. Gezien in het September-nummer reeds een verslag is verschenen over de periode 1940-1945, zal dit aanvullend verslag uit de aard der zaak zich beperken tot de meest belangrijke mededelingen, die nadien, voortvloeiende uit de congresbesluiten, voor onze organisatie van belang zijn.

Het verslag van den penningmeester wordt zo spoedig mogelijk gepubliceerd. Door de omvangrijke werkzaamheden op dit gebied kunnen wij er echter niet voor instaan, dat dit reeds in het Februari-nummer kan verschijnen.

Bestuursverkiezingen.

Met zekerheid kunnen wij thans reeds mededelen, dat tenminste twee van onze huidige bestuursleden niet meer herkiesbaar zullen zijn, n.l. k-do Kroonder, die thans woonachtig is in Bussum, en dus reglementair niet meer herkiesbaar is (afgezien daarvan of zijn particuliere bezigheden hem wel voldoende vrijheid zouden laten), en k-do Schoonenberg, die door overdrukke werkzaamheden zich genoodzaakt ziet te bedanken.

K-do Pouli zal zijn functie van penningmeester niet meer kunnen vervullen, doch blijft beschikbaar voor de behartiging van de commerciële belangen van de Libro-Servo.

Men berade zich dus om hierin voorzieningen te treffen.

Schriftelijke Esperanto-cursus voor beginnelingen.

Wij vestigen de aandacht van onze afdelingsbesturen op de mogelijkheid om nog cursisten in te schrijven voor onze schriftelijke cursus.

Elders in ons blad komt een uitvoeriger mededeling hieromtrent voor.

Ons orgaan.

L.E. verschijnt van Januari af zo mogelijk op de eerste Zaterdag van elke maand.

La Progresanto.

Van Januari af verschijnt wederom ons studieorgaan La Progresanto. Een gerede aanleiding om met het eerste na-oorlogse nummer nog eens extra propaganda te maken. Het aantal abonné's is de 800 gepasseerd. Zonder twijfel kan dit aantal nog worden verhoogd. Ook onder de cursisten heeft het een taak te vervullen. De abonnementsprijs is laag, n.l. f 1.75 per jaar. Leden betalen f 1.25.

Uit de afdelingen

AFD. AMERSFOORT

Secr. Vermeerstraat 16

Ni festis la Zamenhofvesperon la 15an de decembro. K-do Degenkamp prelegis pri la idealismo kaj pacideo de Dr. Zamenhof. La ceteran parton de la programo la membroj kompletigis per teatraĵoj, deklamaĵoj kaj kantoj.

Precipe ni deziras danki K-dinon Roskam-Smit pro la pianludo kaj akordionludo.

La anoj, kiuj brilis pro neĉeesto, maltrafis kamaradecan esperantan vesperon.

AFD. AMSTERDAM X

Secr.: Marco Polostraat 106 II (W)

Kiu povas haviĝi al mi la nunajn adresojn de jenaj gek-doj, kiuj antaŭ la milito apartenis al nia sekcio?

Geedz. Bodt, Kdo. F. de Kruyf (pli bone konata kiel Teunis Land), k-do Mortel, k-do Veekman, k-dino Weggelaar, k-do Witte, k-do Wijnands.

Helpu min, se vi scias la adresojn.

Sekr.

AFD. ENSCHEDE

Secr.: Estrikstraat 37

Het gaat met onze bijeenkomsten niet zoals het gaan moet. Zij zijn doorgaans slecht bezocht, vrienden dat moet niet. Wij hebben aller medewerking nodig. Laat dat dus in het komende jaar beter worden. Wij hebben momenteel 2 cursussen. De ene cursus, die bijna geëindigd is, onder leiding van k-do de Bruin heeft 18 deelnemers en de andere onder leiding van k-do Schmale heeft 11 deelnemers. De bijeenkomsten worden voortaan gehouden elke 14 dagen (wegens gebrek aan brandstof) in het gebouwtje van de bouwvereniging „Licht en Lucht" aan de Schouwinkstraat. *Komt dus allen!*

Secr.

AFD. GRONINGEN

Secr.: Nachtegaalstr. 19a

La 13an de decembro ni festis, kune kun la aliaj Esperantaj unuiĝoj, nian Zamenhofan vesperon. Kvankam parto de nia anaro ne ĉeestis pro deĵoro, la nombro da vizitantoj estis kontentiga.

Nia prezidanto malfermis la kunvenon kaj rememorigis la mortintajn samideanojn. Li bonvenigis ĉiujn ĉeestantojn kaj esperis, ke en la estonteco nia laboro estos fruktedona.

Sub gvidado de s-ro Mook, (L.E.E.N.) ni komune kantis kelkajn esperantajn himnojn. S-ro Starke (N.C.E.V.) kaj Ooisterwijk, (L.E.E.N.) deklamis.

La kanthoreto de L.E.E.N., „La Verda Voĉo", kantis, antaŭ kaj post la paŭzo, tre meritoplene, kelkajn kantaĵojn. Nia aktoraro (fanfaronulo, ĉu ne?) reprezentadis „Vrede door Esperanto". Nia k-do F. Munniksma paroladis pli ol horon pri la vivo de nia „Majstro" kaj pri la estiĝo de nia kara lingvo.

Li rememorigis la gefilojn de Dr. Zamenhof,

kiuj preskaŭ ĉiuj estas murditaj de la germanaj sadistoj. La ĉeestantoj leviĝis kelkmomente por rememorigi la viktimojn. Li finis sian paroladon, instiginte la ĉeestantaron batali por nia ideo, por ke la mondo iam fariĝu enloĝebla por la tuta homaro.
S-ro Geertsema (N.C.E.V.) post komuna kantado, fermis la kunvenon.

Sekr.

AFD. HEERLERHEIDE

Sabaton, la 15an de decembro, la sekcio Heerlerheide okazigis festvesperon okaze la naskiĝtagon de d-ro Zamenhof. Multaj gekamaradoj, lernantoj kaj interesiĝintoj ĉeestis. La ĉefestrarano, k-do De Vries paroladis nederlandlingve. Streĉe la ĉeestantoj aŭskultis kaj per aplaŭdo rekompencis lin. Kantistino tre bele kantis kelkajn kantojn.
K-do Willems el Kerkrado tre bone prizorgis la muzikon, kaj kelkaj aliaj kamaradoj per deklamaĵoj k.t.p. plue amuzis la ĉeestantojn. La vizitintoj el aliaj sekcioj povis tranokti ĉe la gekamaradoj en Heerlerheide, sed la Vaals-anoj ankaŭ dimanĉe ne povas atingi sian hejmon kaj tial ne ĉeestis. Sed spite tion la vespero estis sukcesa kaj sendube portos fruktojn.

S.

AFD. KOOG-ZAANDIJK
Secr.: Tulpstraat 33

La unuan de junio nia sekcio refondiĝis kun 16 gemembroj. Jam dum la liberfesto-tagoj ni havis la okazon propagandi nian belan lingvon. Per remboato ni partoprenis en la akvofesto, kaj 16 ope ni kun flagoj kaj tukoj kunmarŝis en la demonstracio. Kvankam ni ankaŭ dum la verda monato faris multan propagandon, la interesiĝo por la komenckurso ne estis granda, tamen poste anoncis sin 19 gekursanoj. La elementa kurso estas gvidata de k-dino L. Harshagen-Put.
La konversacia vespero okazas ĉiun vendreje la oka en la manĝejo de la fabriko „Chios". Ĝi estas kontentige vizitata kaj la diskutoj viglaj. La forrestantoj malpravas.

La sekr.

AFD. ROTTERDAM 2
Secr.: Langegeer 28.

Por niaj sekcianoj ni havas agrablan komunikon. Ek de januaro ni denove konversacios ĉiusemajne, lundvespere en Zuider-Volkshuis.
La salono estas agrable varmigita, do venu multnombre kaj regule, la estraro faros sian eblon, do ankaŭ vi faru vian eblon. La konversaciaj vesperoj ĉiam estas instruaj kaj intimaj.
Montru vian aktivecon kaj kunlaboru por la bono de nia idealo!

Sekretariino.

AFD. ROTTERDAM 6.
Secr.: Zegenstraat 67B.

La 3an de decembro ni havis membrokunvenon. La ĉefpunkto estis elekti novan prezidanton kaj asesoron. K-do Van Rijn ne plu povas funkcii kiel prezidanto pro familiaj cirkonstancoj. Nome de nia sekcio ni dankas lin por la laboro, kiun li faris kaj ankaŭ k-do Blanken ni dankas. Oni elektis k-don Huizer kiel novan prezidanton, kaj k-don Hoek kiel asesoron. Gek-doj, notu la 14an de januaro: estos intersekcia vespero en la suda popoldomo. Venu ĉiuj, ĉar la temo estas sufiĉe grava. La estraro instigas vin ĉiam viziti la klubvesperojn.

Sekr.

AFD. SCHIEDAM
Secr.: Gasstraat 29

Ne ofte Ŝidamo sin anoncas en L.E., sed tio ne signifas ke ni estas neaktivaj. Male, se ni konsideras la kreskon de aliaj sekcioj en same grandaj urboj, ni ne nestu malkontentaj. Jen la novaĵoj el Ŝidamo.
Tuj post la liberiĝo ni restarigis nian grupon, al kiu baldaŭ multaj novaj kaj malnovaj gekamaradoj aliĝis. Unu gravan perdon ni havis, ĉar mortis nia fervora kasisto en koncentrejo. Ni promesis glorigi lian laboron per ankoraŭ pli streĉa laboro. Kaj ni faris. La membronombro altiĝis ĝis 54. Regule ni konversacias vendredvespere en salono Lange Haven 33. Niaj vesperoj estas certe altnivelaj kaj donas por ĉiu ion lernigan. Ni pritaktas lingvajn problemojn, paroladas niaj kapablaj kaj (kuraĝaj) anoj. Ni praktikas liberan konversacion, kaj.... estas vera sukceso. Post propagando, kiu pro la konataj cirkonstancoj ne povis esti tre granda, ni havis jenan rezultaton. Komenckurso de 40 partoprenantoj, kaj infankurso de pli ol 30 infanoj. Jam restariĝis niaflanke la komitato „Esperanto ĉe la instruado", kaj ni ankaŭ serĉis kontakton kun la aliaj Esperanto-grupoj ĉi urbe, kiuj ankoraŭ ne restariĝis.
Nia teatrajgrupo refunkcias, kaj jam ekstudis. Gvidanto k-do De Vogel.
La biblioteko, kiun „die Herren" forŝtelis de ni, restas delikata punkto. Ni ree bezonas nian bibliotekon, sed kiel akiri. Mi notas 54 anojn, povas esti 54 donacoj en formo de libro. Kaj ni jam akiros sufiĉe amplekssan bibliotekon. Ne ĉiu donaco bezonas esti majstraĵo, sed donacu ian esperantolibron. Ankaŭ la S.A.T.-afero progresas en nia sekcio. Jam (re) aliĝis 29 gek-doj. Ni provos regule ĉiumonate kunveni.
Gek-doj Ŝidamanoj mi mencias ĉiujn tiujn ĉi detalojn ne por esti fiera, sed por konvinki vin pri la neceso de via kunlaboro, por ke ni fariĝu pli granda, pli aktiva rondo. Esperanto estu nia idealo, kaj ni veraj idealistoj.

A. van Rosmalen

AFD. SCHAGEN
Secr.: C. Vos, D 38, Barsingerhorn

En la lastokazinta kunveno ni decidis pligrandigi kaj ŝanĝi la estraron.
Ĝi nun konsistas el: R. Rienks, prez.; A. Winkel, kasisto; C. Vos, sekr.; J. Jonker, vicprez. kaj J. Winkel, libro-servanto.
La membronombro nun estas 17. La jarkunveno okazos la 20an de januaro.

Sekretario.

Schriftelijke cursus voor beginners

★

Degenen, die niet in de gelegenheid zijn aan een mondelinge cursus voor beginners deel te nemen, geven zich op voor onze schriftelijke Esperanto-cursus voor beginners.

Het lesgeld bedraagt f 0.30 per les.
(Per 5 lessen vooruit te betalen).

Aantal lessen bedraagt ongeveer 30. Duur een half jaar. Leermiddelen zijn in het lesgeld begrepen.

Vraagt inlichtingen aan:

FEDERATIE VAN ARBEIDERS ESPERANTISTEN,
Vier Heemskinderenstraat 53²
Amsterdam-West

AFD. UTRECHT
Secr.: Bollenhofschestraat 72

La dek-kvaran de decembro nia sekcio organizis Zamenhofan vesperon. Post malfermo fare de la prezidanto, k-do Slijper ĉarmis ĉiujn per sia sprita parolado pri la vivo de d-ro Zamenhof. Post tio k-do Varkevisser belmaniere deklamis kelkajn poemojn.
En la paŭzo, en kiu ĉiuj ricevis kafon aŭ limonadon, oni havis la okazon rigardi la aĉeteblajn stud- kaj leglibrojn. Kelkaj aĉetis ekzemplerojn.
Post la paŭzo k-do v. Dijk parolis pri Esperanto, kaj k-dino Bekkers-Scholten faris tre interesan paroladon pri sia vojaĝo al la Kopenhaga kongreso. Post ŝia parolado ĉiuj havas la okazon por rigardi la diversajn gazetojn kaj fotografaĵojn rilate al tiu kongreso.
Dankinte la parolintojn pro ilia kunlaboro, la prezidanto proksimume je la deka fermis ĉi tiun agrablan vesperon.

P. Havers, sekr.

AFD. WILLEBROEK.
Secr.: Appeldonkweg 37.

Je la 8.30 horo nia prezidanto malfermis la kunvenon, kaj li tuj donis la parolon al k-do Borghijs, nia raportisto. Aŭdinte la raporton, oni unuanime akceptis ĝin. La unua punkto traktis pri la propaganda artikolo, kiu ĝis nun ankoraŭ ne aperis en la regiona gazeto „De Waarheid". La sekretario petis al k-do Van der Plas. Ĉu li povas deklari kial la artikolo ankoraŭ ne aperis? K-do Van der Plas respondis: „Laŭ la deklaroj de la sekretario de la nomita gazeto, la kaŭzo estas la troo da ensenditaj artikoloj el Willebroek, sed li certigis al mi, ke nepre la sekvontan semajno la artikolo aperos. (Prave la artikolo jam aperis.) La estraro dankas la redakcion de „De Waarheid" pro la plenumo de nia deziro. Poste k-do Borghijs proponis organizi konversaciajn vesperojn. Gravaj diskutoj sekvis kaj finfine ni decidis aranĝi nian unuan konversacian kunvenon ĉe k-do van der Plas. Nia prezidanto instigis la ĉeestantojn, kaj precipe la neĉeestantojn en la estonto regule viziti la konversaciojn, ĉar ju pli oni parolas Esperanton, des pli bone oni povas kompreni kaj paroli ĝin. Sekve, k-doj vizitu regule niajn konversaciajn vesperojn, kiuj okazos ĉiusemajne.

Sekretario.

AFD. ZAANDAM
Secr.: Franschestraat 17, tel. 3571)

Zondagmorgen 16 December vond onze, reeds eerder aangekondigde Zamenhof-herdenkings-bijeenkomst plaats. Het is werkelijk een succes geworden. Honderd esperantisten uit de Zaanstreek en zelfs enigen uit Amsterdam waren in een kameraadschappelijke Esperanto-sfeer bijeen.
De aanwezigheid van k-do Faulhaber was al een waarborg, dat het goed zou worden, het door hem gesproken woord werd dan ook met onverdeelde aandacht aangehoord. Er werd gezamenlijk gezongen o.a. La Espero, Fratoj al Sun, Se ni Vagas en La Internacio. De zaal was versierd met de afdelingsvlag en doeken met opschriften o.a. „Per Esperanto por Socialismo", „Esperanto op de scholen" en „Arbeiders leert Esperanto".
Het was een leerzame en propagandistische bijeenkomst, vooral ook daar verscheidene cursisten van de, in Zaandam lopende Esperanto-cursussen aanwezig waren. Toen onze voorzitter k-do J. Vis de bijeenkomst, na het zingen van „La Internacio", sloot, bleven nog een twintigtal geestverwanten bijeen voor de bespreking aangaande de heroprichting van een „S.A.T.-rondo". Het resultaat van deze korte bespreking was dat van Zondag 16 Dec. af S.A.T. in de Zaanstreek weer vertegenwoordigd is. Een meer officiële vergadering zal spoedig volgen. Voorlopig is k-do Groenescheij (Tulpstraat 33 Koog a. d. Zaan) „peranto".

Het Bestuur